

Szegedi és szovjet tudósok együttműködése a matematikai logika műszaki alkalmazásában

A Szegedi Tudományegyetem kutatói sokszáz külföldi tudományos intézménnyel tartanak fenn kapcsolatot. Ezek közül a legszorosabb együttműködés a Szovjetunió tudományos intézeteivel alakult ki. A Bolyai Intézet, a dokumentumok szerint már 1924 óta kapcsolatban áll szovjet tudományos körökkel, már akkor kölcsönösen megküldték egymásnak tudományos kiadványaikat.

Kölcsönös látogatások

Az együttműködés az utóbbi években vált valóban gyümölcsözővé, amióta a szegedi intézet és a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának tudósai, kutatói között többen személyes kapcsolatokat építettek ki és tanulmányozták egymás munkáját.

Dr. Kalmár László, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja, a Szegedi Tudományegyetem Kossuth-díjas professzora az utóbbi években többször is járt a Szovjetunióban. Tudományos szempontból igen érdekes és hasznos előadásokat tartott elsősorban a matematikai logika tárgy köréből. Látogatását a múlt év végén M. A. Gavrilov professzor, a Szovjetunió Tudományos Akadémiája Automatikai és Távmechanikai Intézetének osztályvezetője viszonzta, megtekintette Kalmár professzor találmányát, az első magyar logikai gépet is.

Percek alatt

A géppel — mint ismeretes — egyszerű logikai ítéletek igaz vagy nem igaz voltából bonyolultabb ítéletek

igazságának kérdését lehet rendkívül gyorsan eldönteni. Egyszerű ítélet például az, hogy süt a nap. Bonyolultabb, hogy süt a nap, vagy esik az eső. A tudományban azonban ennél sokkal bonyolultabb, az ítéletek többszörös kapcsolatából kell megállapítani, hogy mikor igaz valami és mikor nem. A készülék a benne levő huzalok és jelfogók segítségével percek alatt végigtut az összes lehetséges eseten és mind-egyikre nézve jelzőlámpákkal mutatja az eredményt. Ehhez egyébként egy matematikus több napi munkája kellene. A gép a gyakorlatban pl. bizonyos áramkörök működésének elemzésére és a kivitelezés helyességének megállapítására használható.

Gavrilov professzor elismeréssel szövelt a készülékről, a tanulmányozása után egyben javaslatot is tett annak tökéletesebbé, gyakorlati alkalmazhatóságának kiemelésére. Ezt már meg is valósították a szegedi intézetben.

Csalhatatlan biztonság

A készülékbe újabb kilenc jelfogót, 12 jelzőlámpát, kapcsolót húzozást, kapcsolót szereltek be, s így — a javaslatnak megfelelően — az eddigi egytému helyett úgynevezett többtému áramkörök működésének ellenőrzésére is alkalmazható. Ez azt jelenti, hogy a korábbinál bonyolultabb — pl. automata telefonközpontok, vasútbiztosítási és egyéb — berendezések áramköreinek és kivitelezésének ellenőrzésére is használható. Eddig például egy nagy

pályaudvar vágányhálózatának megfelelő biztosító áramkör megtervezése után egész műszaki szakértő kollektívák ültek össze a tervek helyességének megvitatására. Gyakran azonban még így sem tudnak minden eshetőséget figyelembe venni, a logikai gép azonban csalhatatlan biztonsággal megmondja, hogy a terv jó-e, vagy valahol hibaforrás lehet. Gavrilov professzor javaslata tehát megvalósult és előnyére vált a kitűnő logikai gépnek.

Közös munkaterv

A szegedi és a szovjet intézet kapcsolata azonban nemcsak ilyen esetekben, hanem más tudományos feladatok együttes megoldásában is megnyilvánul. Közös munkatervet dolgoztak ki például a jelfogós berendezések analízis és szintézis folyamatainak minimalizálásával kapcsolatos kérdések megoldására. A közös kutatások végcélja egyebek között olyan készülék szerkesztése, amely a logikai gép elve alapján működik, de már nemcsak áramkörök terveinek ellenőrzésére, hanem maguknak a terveknek elkészítésére is felhasználható. Vég-eredményben gépesítik a tudományos munkának úgynevezett gépies részét, egyes esetekben bonyolult villamosmérnöki feladatokat oldnak majd meg automatakészülékek segítségével.

D. B.

A Kínai Népköztársaság elismerte

Mali Köztársaságot

Csou En-laj, a Kínai Népköztársaság miniszterelnöke hétfőn táviratot intézett Modibo Keitához, a Mali Köztársaság elnökéhez. A táviratban közölte, hogy a kínai kormány elismerte a Mali Köztársaságot, amelyvel rövidesen megtámasztja diplomáciai kapcsolatát.

Modibo Keita, a Mali Köztársaság elnöke hasonló tartalmú táviratot intézett Csou En-lajhoz.

Befejeződött a Közalkalmazottak Szakszervezetének negyedik kongresszusa

A Közalkalmazottak Szakszervezetének negyedik kongresszusa vasárnap Budapesten az új városháza tanácstermében folytatta a vitát a szakszervezet eddigi végzett munkájáról, valamint a központi vezetőség beszámolójában kijelölt feladatokról.

Dr. Szép Iván, a szakszervezet állatorvosi szakosztályának elnöke többek között azokról az eredményekről számolt, amelyeket a szakosztály a mintegy 2000 magyar állatorvos körében a szervezethez, a politikai

és szakmai nevelés tekintetében elért.

Dr. Kónya Albert akadémiai levelező tag, a Tudományos és Felsőoktatási Tanács titkára többi között rámutatott:

ma már több mint 25 000-re tehető azoknak a kutatóknak a száma, akik akár intézetekben, akár egyetemeken, vagy főiskolákon mint érdemi munkatársak, vagy mint kisegítő tudományos kutatással foglalkoznak.

Dr. Szénási Géza, az MSZMP Központi Bizottságának póttagja, a Népköztársaság legfőbb ügyésze, a párt Központi Bizottságának üdvözlőt adta át a kongresszusnak.

Számos hozzászólás után a vitát lezárták és Huber Lajos, a szakszervezet főtitkára választotta a felszólalókat, majd

a kongresszus megválasztotta a szakszervezet új központi vezetőségét és számvizsgáló bizottságát.

Az újjáválasztott központi vezetőség ezután ülést tartott és megválasztotta az elnökséget. A szakszervezet elnöke dr. Varró Tibor, alelnöke Kovács Pál és dr. Dombai Tibor, főtitkára Huber Lajos lett.

Míg az óra körbejár

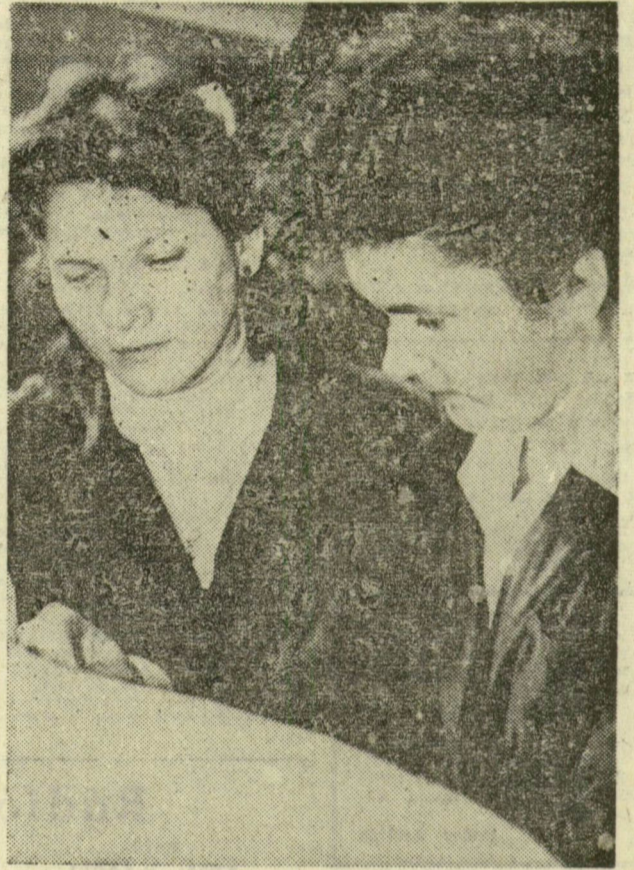
A szocialista brigád, cím elnyerése sok dolgozót lelkesített az Ujszegedi Kender-Lenzővő Vállalatnál. De közülük is kitűnik a stoppoló üzembrész Kállai Éva brigádjának hat tagja, akiknek leg-szebb vágya, hogy megtanuljanak szocialista módon dolgozni, tanulni és élni.

Reggel 6 óra

Amikor felbúg a gyári sztréna, jelezve a munkaidő kezdetét, a brigád tagjait már munkahelyükön találja. Késni sohasem szoktak, s a gépek mellett kihasználják a munkaidő minden percét. Kónya Sándorné, a brigádfőnök, Zámbo Anna kislestávtal együtt hajlik a kivar-roasztal fölé. Segít neki munkájában. Hiszen az is kötelességük, hogy két fiatal patronájának, aki száz százalékban alul teljesít, hozzá-segítsék őket a jó munkához és a jobb keresethez.

Déli 2 óra

A jól végzett munka, a fürdés és öltözködés után ismét együtt van a brigád a művezető irodájában. Kézbe kerül a Népszabadság — Weiglinger Ferencné olvassa fel az ENSZ-közgyűlés leg-újabb eseményeit. Elbeszélgetnek a legújabb esemé-nyekről, fordulatokról és bosszankodnak, amikor a nyugati politikusok vissza-

utasító nyilatkozatairól olvassanak. Érdeklődnek a politika.

Azután ki kerékpáron, ké gyalogosan indul haza, a programot már megbeszéltek délutánra: előbb a Horváth Mihály utcai képcsarnokban lévő kiállítást nézik meg együtt, később pedig Kónyané lakásán jönnek össze.

Délután 5 óra

(Dr. Somogyi Károlyné felv.)

Sűrűn nyílik az ajtó, elő-nemcsak a munka, hanem a család is. Ott áll mögöttük a mindig ilyen zsúfolt. Vannak rövideken itt vannak a többiek is: Koczka Ferenc, Papp Lászlóné, Weiglinger né. Szeretik ezeket a kellemes beszélgetéseket, amikor sok minden szóba kerül, gád egy napja. Persze, nem tagjainak.

Amikor a közös munka, a közös ponttá válik, amikor a stúdó megkezdés adását. Az óramutató lassan körbe jár. Eltelt a Kállai-brigád címért dolgozó munkacsapat sok minden szóba kerül, gád egy napja. Persze, nem tagjainak.

Kolozs Márta felszólalása az ENSZ-közgyűlés szociális bizottságában

A közgyűlés szociális bizottságában a gazdasági és szociális tanács jelentésének tárgyalásakor a magyar delegáció nevében felszólalt Kolozs Márta követ. Elmondotta: a magyar küldöttség nem érthet egyet azzal, hogy struccmadár módjára homokba dugjuk fejünket és ne vegyünk tudomást a Nyugat-Németországban mutatókozó baljóslatú fejleményekről. A magyar nép ezt várja tőlünk. A fasiszta uralom, amely viszontagságos történelmünk egyik legfertelmesebb korszaka volt, még élénken él népünk emlékezetében. Abban a háborúban, amelybe a fasizmus sodorta hazánkat — mint Kádár János államminiszter az általános vitában elhangzott beszédében megemlíttette — másfélmillió magyar pusztult el. A magyar nép azt várja delegációjától, hogy ebben a legnagyobb világ-szervezetben, amely a béke védelmére alakult, a leghatározottabban szót emeljen minden olyan — bárhol jelentkező — megmozdulás ellen, amely a fajok, nemzetiségek, nemzetek és államok közötti békét megzavarhatja és ezek ellen megfelelő in-

tezkedéseket követeljen. Ezért a legmelegebben támogatjuk a csehszlovák delegációnak a nyugatnémet újralfegyverzés megakadályozására felhívó határozati javaslatát — fejezte be felszólalását Kolozs Márta.

Novemberben választásokat tartanak Japánban

8 japán parlament rendkívüli ülésszaka

Hétfőn kezdődött meg a japán parlament mintegy tiznapos rendkívüli ülésszaka, amelyen megvitatják a politikai erőszak elleni intézkedéseket és döntenek az alsóház feloszlásáról. Az új választásokat előreláthatólag november 20-a körüli időpontra írják majd ki.

A nyugati hírugynökségek kommentárjai szerint az ülésszokon heves viták várhatók, noha minden párt

megegyezett abban, hogy intézkedéseket kell hozni azok ellen, akik erőszak útján igyekeznek érvenyt szerezni politikai véleményüknek. A jelek azonban arra mutatnak, hogy az Aszanuma meggyilkolása után előálló helyzetet a kormánypárt arra igyekszik felhasználni, hogy az erőszak elleni törvény ürügyén a baloldalar mértjen csapást, a féltelmes-tokiói utcát fegyverezze le,